

Ervaringsverhalen over rouw en verlies in pleegzorg

Dit zijn ervaringsverhalen van pleegkinderen, eigen kinderen van pleegouders, ouders, pleegouders en professionals. Iedereen heeft zijn of haar eigen verhaal. Iedereen beschrijft hoe hij of zij omgaat met een rouw- en/of verlieservaring. Lees mee met deze unieke verhalen en reflecteer op je eigen situatie of gebruik het ter inspiratie in jouw hulp aan anderen.

Dank aan iedereen die zijn of haar verhaal zo kwetsbaar, eerlijk en openhartig heeft willen delen!

Verhaal van een eigen kind van pleegouders

Opgroeien in een gezinshuis als biologische dochter heeft me veel gebracht. Ik ben opgegroeid tot een empathische vrouw die nieuwsgierig en behulpzaam is. Tegelijkertijd heeft het ook iets moeilijks achtergelaten.

Er waren in mijn kindertijd altijd andere kinderen die de aandacht, zorg en veiligheid van mijn ouders nodig hadden. Als kind voelde ik vaak dat anderen mijn ouders harder nodig hadden dan ik. Daardoor leerde ik mezelf aan om niet te veel ruimte in te nemen en mijn gevoelens weg te stoppen.

Ik heb lang het idee gehad dat mijn moeder mij liever wilde inruilen voor een ander kind, alsof ik nooit helemaal goed genoeg was. Dat gevoel maakte me onzeker en zorgde voor verlatingsangst. Ik leerde al jong dat ik mijn plek moest afstaan zodat anderen het beter konden hebben. Mijn eigen behoeften kwamen vaak op de laatste plaats.

Omdat er kinderen woonden met gedragsproblemen, was er thuis ook regelmatig agressie, spanning en onrust. Daardoor voelde thuis niet altijd veilig of ontspannen. Soms denk ik aan de ironie dat mijn ouders vanuit hun goedheid een veilige haven wilden zijn voor kinderen uit onveilige thuissituaties, maar dat er daardoor voor hun eigen kinderen juist ook een gevoel van onveiligheid ontstond.

Als ik bij vriendinnen bleef eten, merkte ik hoe anders onze thuissituatie was. Hun ouders kwamen thuis van werk en ontspanden tijdens het avondeten. Bij ons thuis waren die momenten juist onderdeel van het werk. Ik was vaak alert op wat ik zei, bang om per ongeluk agressie of spanning te triggeren bij een kind dat bij ons woonde.

Mijn leerproces is dat ik mijn eigen plek mag innemen. Dat mijn gevoelens en behoeften er ook mogen zijn en dat ik het waard ben om gezien en gehoord te worden.

Verhaal van een pleegouder

Ineens was daar het moment: ik had de moed om de vraag te stellen 'houden we dit nog vol?'. En met het stellen van deze vraag, wist ik ook direct al het antwoord: nee...

Jarenlang hadden we hele goede periodes met onze pleegzoon, maar ook hele zware en moeilijke fases. Elke keer vonden we een weg omhoog en waren we hoopvol dat we het zouden redden. Nog een tandje erbij, nog meer aanpassen en ons in allerlei bochten wringen. Tot alles in mij riep dat dit moest stoppen. Voor het welzijn van jou, de andere kinderen, mijn man en mezelf.

Het is geen keus om te stoppen met een plaatsing. Het is een eindstation, waar je nooit hoopt te komen. Maar wat er toch ineens was. Het is nooit onze insteek geweest om op te geven, om jou op te geven. We hebben alles geprobeerd en gegeven wat we in ons hadden. En toen was het op. Het was niet genoeg wat we te bieden hadden om jou te begeleiden en vergezellen op de hobbelig weg van jouw leven. Om nog als jouw pleegmoeder in je leven te kunnen zijn, moest ik de opvoeding uit handen geven. Moest ik jou uit handen geven. Ik moest je loslaten om je anders vast te kunnen houden.

De consequenties van op een eindstation te zijn beland, zijn ontwrichtend en immens tegenstrijdig. Voor onze pleegzoon, voor ons als gezin en iedereen om ons heen. Schuldgevoel en schaamte, onbegrip uit de omgeving, hoe nu verder? Het is rouwen om wat niet gelukt is, bijstellen van ons toekomstplaatje en dat van onze pleegzoon. Het is losscheuren wat 10 jaar lang intens verweven is geweest. Het is rafelig en onaf. Het is de prijs voor het liefhebben van elkaar. Voor pleegouder zijn met je hele hart.

Verhaal van een pleegkind

Ik ben Robin en ik ben 7 jaar. Ik heb een buikmama en ik woon bij twee mama's, dus ik heb drie mama's. Ik heb ook een papa maar we weten niet wie dat is. Vanaf mijn geboorte woon ik bij mijn mama's omdat mijn buikmama niet voor mij kan zorgen. Zij kan niet goed voor zichzelf zorgen want ze gebruikt drugs en heeft geen huis daarom kan ze ook niet voor mij zorgen. Ik zie mijn buikmama ook niet, omdat we niet weten waar ze is.

Ik ben bruin en mijn mama's zijn wit. Mijn pleegbroers en zus zijn ook wit. Voor mij is dat heel gewoon maar soms voelt het niet gewoon. Als mijn vriendjes vragen hoe dat kan drie mama's, omdat ik niet kan vertellen wie mijn papa is en ik bruin ben, terwijl je familie wit is. Ik wil niet anders zijn. Of eigenlijk wel maar dan omdat ik iets heel goed kan.

Als ik een bruin gezin zie, als ik een lieve papa zie of een bruine mama dan voel ik me soms verdrietig. Ik weet niet wat ik mis, want ik ben blij met mijn mama's maar soms voelt het leeg en voel ik me verdrietig. Soms word ik er ook boos van. Dan kan ik alleen maar boos doen tegen mijn mama's omdat ik niet anders wil zijn. Dan voelt het alsof ik nergens bij hoor. Dat voelt echt heel rot. We hebben samen therapie gehad waardoor mijn mama's mij kunnen helpen als ik boos ben of verdrietig maar mijn echte gevoel van dat ik iets mis en anders ben gaat niet weg. Ik denk dat dat nooit weg gaat en bij mij hoort.

Verhaal van een pleegzorgwerker

Ik ben pleegzorgwerker en begeleid pleeggezinnen, kinderen en zo mogelijk ook biologische ouders.

Binnen pleegzorg is er veel sprake van rouw en verlies. Bij rouw en verlies denken mensen vaak aan de dood. Binnen pleegzorg is het niet zelf kunnen en mogen opvoeden van je kind(eren) veelal rouw en verlies.

Rouw voor (pleeg)ouders maar natuurlijk ook voor de kinderen zelf. In dit verhaal focus ik vooral op kinderen en ouders.

Dit onderwerp bespreekbaar maken is niet altijd even makkelijk binnen het werk. Soms zijn ouders nog zo boos of verdrietig dat praten bijna niet lukt. Ook voor kinderen is het wisselend en ook afhankelijk van de leeftijd van kinderen.

Omdat ik al geruime tijd werkzaam ben als pleegzorgwerker heb ik inmiddels veel pubers in mijn caseload, wat het praten over rouw en verlies vaker doet voorkomen dan bij hele jonge kinderen (waar het zich vaker in gedrag kan uiten dan in woorden).

De gesprekken met de kinderen/jongeren vind ik een mooi aspect van mijn werk en ik merk dat ik rouw en verlies steeds beter bespreekbaar wil maken met hen.

Vaak gebeurt dit naar aanleiding van gedrag en probeer ik samen met het kind/de jongere achter het gedrag te kijken. Achter het gedrag zit vaak rouw en verlies dat zich uit in boosheid, verdriet, of op zoek gaan naar afwijzing. Vaak is dit heel verhelderend voor kinderen en leren ze zo meer woorden te geven aan wat ze voelen.

Mijn ervaring is dat begrip tonen voor ouders en hun rouw en verlies zien en benoemen, de samenwerking op termijn zeker kan verbeteren. Mijns inziens wordt hier wel eens te veel aan voorbij gegaan.

Hetzelfde geldt voor verdriet dat kinderen kunnen hebben als ze niet kunnen blijven bij het pleeggezin en overgeplaatst moeten worden naar een andere plek of voor pleegouders die een plaatsing moeten afbreken omdat het echt niet langer gaat.

Veel rouw en verlies dus in het werkveld van een pleegzorgwerker.

Verhaal van een pleegkind

Ik ben Emma. Toen ik 12 jaar was, besloot ik samen met mijn zus Rosalie weg te vluchten uit huis. Ik ben de jongste van een groot gezin. Onze oudere broers en zussen zijn eerder al vertrokken uit huis. We gingen bij onze zus Zara wonen en er kwam hulp van onder andere pleegzorg.

In de eerste periode had ik nog telefonisch contact met mijn moeder. Dat voelde vertrouwd, maar al snel merkte ik dat het gesprek nooit over mij ging. Mijn moeder praatte vooral over zichzelf en wat zij moeilijk vond. Ze was nooit echt bezig met hoe het met mij ging.

Er waren geen bezoeken, omdat mijn ouders geen contact met hulpverlening wilden. Wat eerst hoop gaf, veranderde steeds vaker in teleurstellingen.

Uiteindelijk besloot ik na veel gesprekken met mijn zussen en hulpverlener het contact met mijn moeder te stoppen, omdat het mij te veel pijn deed. Ik hoop nog steeds dat we ooit wel op een fijne manier contact kunnen hebben.

Het blijft lastig voor mij om te zien hoe anderen wél fijn contact met hun ouders hebben. Ik schrijf mijn gevoelens vaak van mij af in mijn dagboek of praat erover met Rosalie. Zij is de enige van wie ik echt voel dat ze mij begrijpt.

Rosalie ging studeren en is op zichzelf gaan wonen. We hadden nog veel contact en ze kwam vaak op bezoek.

Toch miste ik steeds vaker mijn zussen en het contact dat we vroeger hadden. Het voelde vooral steeds vreemder dat Zara nu niet alleen voor mij zorgde, maar mij ook opvoedde. Het voelde alsof ik niet alleen mijn ouders, maar ook mijn oudste zus verloren was.

Ik besloot dan ook dat ik niet meer bij Zara wilde wonen. Ik wilde dat ze gewoon weer mijn zus werd.

Ik verlangde naar een eigen plek in een 'gewoon' gezin, met een 'ouder' die voor me zorgt. Een nieuw begin, waar ik mag ontdekken wie ik ben en wat ik belangrijk vind. In het pleeggezin waar ik nu woon, vind ik dat. Een warm thuis met een pleegmoeder en pleegzussen bij wie ik terecht kan en waarvan ik kan leren wat ik zelf wil in het leven. Ik merk dat contact met een psycholoog en pleegzorgwerker mij heel erg heeft geholpen. Het gaf mij ruimte om mijn verliezen een plek te geven en te accepteren. Samen met de mensen die belangrijk voor mij zijn, konden we ook vooruitkijken naar wat ik wilde en nodig had.

Als mensen vragen hoe ik er mee omga, dan zeg ik ze dat ik positief blijf denken, ook als het zwaar voelt. Ik zie bij mijn broers en zussen dat het goed kan komen. En van Rosalie heb ik geleerd te zien dat het leven meer is dan de nare situatie waarin je zit. Tijdens moeilijke momenten denk ik aan wat zij mij heeft verteld: 'Dit blijft niet voor altijd'.

Ik ben op dit moment heel blij met mijn leven en heb gevoeld dat er altijd mensen naast me staan om me verder te helpen als ik het zelf even niet meer weet.

